

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

E.W. Kegel (FvD)

(d.d. 19 september 20254297)

Nummer

4297

Onderwerp

Enquête onderzoek over koopgedrag

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Onlangs ontvingen een aantal inwoners van de provincie Zuid-Holland een brief met daarin het verzoek om online een enquête in te vullen als onderdeel van het Koopstromenonderzoek Randstad 2025 (dagtekening brief 3 september 2025, verstuurd uit naam van gedeputeerde dhr. Stolk).

In de brief staan voorbeeldvragen als:

- *Doet u uw boodschappen dicht bij huis of verder weg?*
- *Ben u tevreden over de winkels in uw buurt?*

Onze fractie vraagt zich af in hoeverre dit onderzoek gebruikt kan worden om beleid rond de zogenoemde 15-minuten steden te onderbouwen. Vanuit onze fractie zijn wij kritisch op dit concept, omdat het de keuzevrijheid van inwoners kan beperken en kan leiden tot een top-down sturing van mobiliteit en leefstijl. Wij gaan ervan uit dat deze enquête bij de Gedeputeerde Staten bekend is en hebben derhalve de volgende vragen.

1. *Kunt u onze fractie informeren over welk doel de enquête specifiek dient? Wat wordt precies onderzocht en welk beleid kan of zal hierop gebaseerd worden?*

Antwoord

Koopstromenonderzoek (KSO) wordt uitgevoerd in het kader van het provinciaal detailhandelsbeleid. Het biedt informatie over consumentengedrag en het functioneren van de detailhandel. De basis van KSO is een consumentenonderzoek via enquêtering. Met de enquête worden de kooporiëntatie en koopstromen (waar doet men boodschappen en aankopen) in kaart gebracht. Daarnaast brengt de enquête kenmerken van koopgedrag in beeld omdat veranderingen in de ruimtelijke koopstromen mede hiermee samenhangen.

Door regelmatig KSO uit te voeren, worden ontwikkelingen rond het consumentengedrag en daarmee het functioneren van winkelgebieden zichtbaar. Met KSO-data als basis is vervolgens te bepalen welke winkelgebieden een kansrijk toekomstperspectief hebben en voor welke winkelgebieden dat minder geldt. KSO vormt dan ook een bouwsteen voor detailhandelsbeleid voor zowel provincies, regio's en gemeenten. De koopstromegegevens zijn ook essentieel voor het onderbouwen van detailhandelsinitiatieven en bieden basisinformatie voor ruimtelijke procedures, zoals behoefteramingen en het toetsen van plannen aan de Ladder voor Duurzame Verstedelijking. De data is niet alleen waardevol voor overheden. Ook ondernemers, centrummanagers, vastgoedpartijen en winkeliers(verenigingen) gebruiken KSO-data om winkels, binnensteden en centra aantrekkelijk te houden. Binnen het IPO is het belang van KSO voor detailhandelsbeleid ook erkend, onder meer door de onderlinge afspraak dat alle provincies regelmatig KSO laten uitvoeren conform een uniforme meet-en onderzoeksmethodiek. De Randstad is een goed ruimtelijk schaalniveau waarop KSO uitgevoerd kan worden. Wij laten daarom op regelmatige basis (ca.

eens per 3-5 jaar) dit onderzoek met de Randstad-provincies (Zuid-Holland, Noord-Holland, Utrecht en dit keer ook Flevoland) uitvoeren, waarbij de vragen(lijt)/enquête voor het KSO 2025 aansluit bij de landelijke richtlijnen in IPO-verband. De data afkomstig uit KSO is openbaar toegankelijk en beschikbaar en gemeenten kunnen desgewenst aanhaken op dit onderzoek.

2. *Erkent GS dat de vragen uit de enquête sterk aansluiten bij het gedachtegoed van de 15-minuten stad? Is het de bedoeling dat de resultaten gebruikt worden om dit concept verder vorm te geven?*

Antwoord

Wij voeren KSO niet uit om het concept van de 15-minutenstad verder vorm te geven. Wel is het provinciaal detailhandelsbeleid al jaren gericht op het beschikbaar hebben van winkelgebieden in de nabijheid voor de inwoners van Zuid-Holland met dagelijkse voorzieningen, zoals een supermarkt, bakker, slager en drogist.

3. *Kan GS bevestigen dat inwoners van deze provincie altijd vrij zullen blijven om hun inkopen, werk en vrijetijdsbesteding buiten hun directe omgeving te kiezen, zonder beperkingen of ontmoedigingsbeleid vanuit de provincie?*

Antwoord

Ja, dit kunnen wij bevestigen.

4. *Hoe ziet GS het risico dat het Koopstromenonderzoek indirect kan leiden tot beleidsmaatregelen vanuit de provincie dan wel vanuit de gemeenten die de mobiliteit of keuzevrijheid van inwoners beperken (bijvoorbeeld door parkeerbeleid, vergunningen of subsidiestromen)?*

Antwoord

Wij zijn niet voornemens om het KSO te gebruiken voor beleidsmaatregelen die de mobiliteit of keuzevrijheid van inwoners beperken. Wij hebben tot nu toe ook niet de ervaring dat onder gemeenten het KSO gebruikt wordt om mobiliteit of de keuzevrijheid te beperken.

Den Haag, 28 oktober 2025

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff